

Tweede geheel herziene druk

Wet

Als je het precies wilt weten

VERSTERKING BESTUUR PENSIOENFONDSEN

Inclusief IORP II en Code Pensioenfondsen 2018

Wetteksten en parlementaire behandeling, thematisch weergegeven

WET VERSTERKING BESTUUR PENSIOENFONDSEN

Wetteksten en parlementaire behandeling, thematisch weergegeven

Als je het precies wilt weten

'Een praktisch boek voor iedereen die met pensioenfondsen werkt'

Inclusief IORP II en Code Pensioenfondsen 2018

Tweede geheel herziene druk

Mr. Monica Swalef

Wet versterking bestuur pensioenfondsen

Wetteksten en parlementaire behandeling,
thematisch weergegeven

2019 Swalef Pensioenjuristen en Academie

Tweede druk 2019

Eerste druk 2015

ISBN: 978-94-92926-80-7

NUR: 820

Bekijk ook ons boek 'Best practices & trends governance pensioenfondsen. Met overwegingen van pensioenfondsbestuurders over hun bestuursmodel en trends in pension fund governance. Lees de interviews met bevlogen bestuurders waardoor de bestuursmodellen nog meer tot leven komen. Ontwikkeld om iedereen extra te motiveren deze tweede volledig druk van ons boek 'Wet versterking bestuur pensioenfondsen, voor als je het precies wilt weten' erop na te slaan om de governance inrichting te optimaliseren.

Suggesties zijn van harte welkom. Deze kunt u uitsluitend per e-mail verzenden aan monica@swalef.nl.

Hoewel bij deze uitgave de uiterste zorg is nagestreefd, kan voor de aanwezigheid van eventuele (druk) fouten, onjuistheden en/of onvolledigheden niet worden ingestaan en aanvaarden de auteur, de uitgever en Swalef Pensioenjuristen en Academie deswege geen aansprakelijkheid.

Copyright

Alle rechten voorbehouden. Niets uit dit boek over de Wet versterking bestuur pensioenfondsen mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Swalef Pensioenjuristen en Academie

Dit boek is bijgewerkt naar de laatste stand van zaken tot en met 23 april 2019. Wetsvoorstellen zijn niet in dit boek verwerkt.

Redactie

2019

Deze tweede geheel herziene druk is tot stand gekomen door mr. Monica Swalef en Tamar Sikkes LLB.

2015

Dit boek is tot stand gekomen met medewerking van het voltallige team van Swalef. De juristen mr. Monica Swalef, mr. Diederik Kok Cpl, mr. Bülent Çobanoğlu Cpl en de juridisch medewerker Tamar Sikkes. Lotte van den Berg, Marije Flips, Laura van den Tempel, Martine Schouten en Yvet Berendsen hebben gezorgd voor de nodige coördinatie om dit boek tot stand te laten komen.

Pdf versie

In het bezit van dit boek en geïnteresseerd in de beveiligde pdf versie?

Vraag dan op www.swalef.nl/pdf-wetversterking de pdf versie aan.

Tweede geheel herziene druk

W
E
T

Als je het precies wilt weten

VERSTERKING BESTUUR PENSIOENFONDSEN

Inclusief IORP II en Code Pensioenfondsen 2018

Wetteksten en parlementaire behandeling, thematisch weergegeven

DANKWOORD BIJ DE TWEEDE GEHEEL HERZIENE DRUK 2019

Lieve mensen,

Het begon als een idee, en is nu realiteit. De tweede volledige herziene druk van ons boek 'Wet versterking bestuur pensioenfondsen, voor als je het precies wilt weten'. Zodat de pensioensector een boek ter beschikking heeft dat gebruikt kan worden om de governance inrichting te optimaliseren. Want als je de spelregels niet kent, je eigen en elkaars taken en bevoegdheden, hoe kun je dan je rol uitoefenen?

De herziening van een dergelijk boek kan er alleen maar komen als er motivatie, inspiratie en energie zijn. Die zijn er! En komen van onze opdrachtgevers, collega's, en relaties in de pensioensector. Maar ook omdat we tijdens de evaluatie van de Wet versterking bestuur pensioenfondsen, aan welke evaluatie Swalef mee mocht werken, merkten dat er nog altijd (veel) behoefte is aan verduidelijking van de governance in de pensioensector. Een extra motivatie om ons boek te herzien.

Graag bedank ik als eerste onze opdrachtgevers! Omdat zij kiezen voor Swalef voor hun adviesvragen en hun opleidingen. De governance maakt daar vaak deel van uit.

Veel bestuurders, leden van raden van toezicht, verantwoordingsorganen, belanghebbendenorganen, adviseurs, advocaten, extern toezichthouders en andere geïnteresseerden in de governance van pensioenfondsen raadplegen ons boek. Ook zij hebben ons geïnspireerd dit boek te herzien. Vier jaar na de publicatie van de eerste druk was het daarom tijd voor de tweede volledig herziene druk. Omdat wij in praktijk merken dat gebruikers enthousiast zijn over de thematische indeling, om snel vraagstukken van antwoorden te kunnen voorzien, hebben wij het concept hetzelfde gehouden.

En inderdaad, ook dit keer was het weer aardig wat werk. Deze versie heb ik samen met mijn collega Thamar Sikkes vervaardigd. Naast werkdagen, besteedden we er veel avonden en zondagen aan, op kantoor, maar ook via Facetime en Whatsapp. Daarom, lieve Thamar, dank voor jouw enthousiasme en betrokkenheid, het was weer fijn samenwerken met je!

Natuurlijk bedank ik ook de rest van het team van Swalef, want terwijl wij werkten aan deze herziene versie, gingen de andere werkzaamheden bij Swalef natuurlijk gewoon door. Dank jullie wel!

Else Bos bedank ik graag voor het schrijven van het voorwoord. Ik ben daar heel blij mee!

Voor de aanbevelingen die dit keer op de achterkant van het boek staan ben ik dankbaar. Bedankt voor het vertrouwen Sandra Smits, Monique van der Poel, Erik Bakker en Peter Borgdorff!

En natuurlijk bedank ik mijn man en kinderen, voor hun support en hun betrokkenheid, en de tijd die zij mij gunden om deze versie te kunnen maken. Lieve schatten, dank jullie wel!

Tot slot, wens ik iedereen veel gemak van dit boek!

Hartelijke groet,

Monica Swalef

DANKWOORD BIJ DE EERSTE DRUK 2015

Lieve mensen,

Natuurlijk bedank ik allereerst onze opdrachtgevers! De vele vragen op het gebied van governance, zowel in onze adviestrajecten als in de opleidingen zorgden voor de inspiratie en de motivatie om dit boek te gaan vervaardigen.

Het was een mooi avontuur, de vervaardiging van dit boek, en zorgde bij Swalef voor de nodige actie. Fijn dat wij als team op elkaar konden rekenen! Dank jullie wel! Super dat het is gelukt om in tijden van grote drukte in onze adviespraktijk en onze academie het toch voor elkaar te krijgen!

Extra bijzonder en fijn vind ik het dat mijn goede zakenvrienden en raadgevers de heren Jacques van Ek, Rudi Nieuwenhoven en Pierre Akkermans hun kostbare tijd hebben ingezet om met ons mee te lezen, mee te denken en ons van het nodige advies te voorzien. Rudi, Pierre en Jacques heel hartelijk dank!

Wat enorm leuk dat Linda Hobbelt en ik zo op één lijn zitten altijd voor wat betreft de visie op governance en goed bestuur. Super trots ben ik dat zij bereid was om samen met mij het voorwoord te schrijven. Linda, dank je wel!

Mijn vrienden van Catapult bedank ik voor het extra mooi maken van dit boek, en ervoor te zorgen dat het vanuit een word document een echt boek is geworden. Het oog wil tenslotte ook wat. Kornelis, veel dank aan jou en je team!

Tenslotte bedank ik mijn gezin voor de vele extra uren die het schrijven van dit boek natuurlijk met zich meebracht; tijd die van de gezinstijd werd afgesnoept.

Ik wens iedereen veel gemak van dit boek!

Groet,

Monica Swalef

VERKORTE INHOUDSOPGAVE

| | |
|---|------------|
| DANKWOORD BIJ DE TWEEDE GEHEEL HERZIENE DRUK 2019 | 5 |
| DANKWOORD BIJ DE EERSTE EDITIE 2015 | 9 |
| VERKORTE INHOUDSOPGAVE | 11 |
| UITGEBREIDE INHOUDSOPGAVE | 15 |
| VOORWOORD BIJ DE TWEEDE GEHEEL HERZIENE DRUK 2019 | 33 |
| VOORWOORD BIJ DE EERSTE EDITIE 2015 | 37 |
| LEESWIJZER | 41 |
| OVERZICHT VERWERKTE WET- EN REGELGEVING | 45 |
| AFKORTINGENLIJST | 53 |
| BEGRIPPENLIJST | 55 |
| 1. ALGEMENE INLEIDING | 59 |
| 2. MELDINGSPLICHT EN VERGUNNING OPRICHTING PENSIOENFONDSEN | 63 |
| 3. DOELSTELLINGEN, UITGANGSPUNTEN EN OPDRACHTAANVAARDING | 75 |
| 4. CHECKS AND BALANCES | 89 |
| 5. ROL WERKGEVER | 99 |
| 6. STATUTEN | 107 |
| 7. OP TE STELLEN DOCUMENTEN | 123 |

| | | | |
|---|------------|---|------------|
| 8. DIVERSITEIT | 127 | 14. INTERN TOEZICHT | 435 |
| 9. GESCHIKTHEID EN BETROUWBAARHEID | 139 | 14.1 Raad van toezicht | 435 |
| 10. TIJDSBESLAG | 161 | 14.1.1 Samenstelling | 435 |
| 11. BEHEERST BELONINGSBELEID | 171 | 14.1.2 Benoeming | 453 |
| 12. JAARLIJKSE EVALUATIE | 189 | 14.1.3 Ontslag | 458 |
| 13. BESTUUR | 195 | 14.1.4 Taken en bevoegdheden | 462 |
| 13.1 Evaluatie Wet versterking bestuur pensioenfondsen | 195 | 14.2 Visitatiecommissie | 480 |
| 13.2 Achtergrond bij het wetsvoorstel | 198 | 14.2.1 Samenstelling | 480 |
| 13.2.1 Aanleiding en uitgangspunten voor de herziening van de governance en medezeggenschap van pensioenfondsen | 199 | 14.2.2 Benoeming | 490 |
| 13.2.2 Hoofdelementen van het wetsvoorstel | 202 | 14.2.3 Ontslag | 492 |
| 13.2.3 Relatie met het initiatiefwetsvoorstel van Koşer Kaya en Blok | 205 | 14.2.4 Taken en bevoegdheden | 495 |
| 13.2.4 Gevolgen pensioenakkoord | 206 | 15. MEDEZEGGENSCHAP EN VERANTWOORDING | 503 |
| 13.3 De vijf bestuursmodellen | 209 | 15.1 Verantwoordingsorgaan | 503 |
| 13.4 Samenstelling | 233 | 15.1.1 Samenstelling | 503 |
| 13.4.1 Samenstelling dualistisch paritair bestuur | 233 | 15.1.2 Benoeming | 520 |
| 13.4.2 Samenstelling omgekeerd gemengd paritair bestuurder | 254 | 15.1.3 Ontslag | 525 |
| 13.4.3 Samenstelling gemengd paritair bestuur | 274 | 15.1.4 Taken en bevoegdheden | 527 |
| 13.4.4 Samenstelling dualistisch onafhankelijk bestuur | 293 | 15.2 Belanghebbendenorgaan | 547 |
| 13.4.5 Samenstelling gemengd onafhankelijk bestuur | 301 | 15.2.1 Samenstelling | 547 |
| 13.5 Benoeming | 310 | 15.2.2 Benoeming | 559 |
| 13.5.1 Benoeming dualistisch paritair bestuurder | 310 | 15.2.3 Ontslag | 562 |
| 13.5.2 Benoeming omgekeerd gemengd paritair bestuurder | 315 | 15.2.4 Taken en bevoegdheden | 563 |
| 13.5.3 Benoeming gemengd paritair bestuurder | 322 | 16. MELDING DISFUNCTIONEREN EN ONREGELMATIGHEDEN | 589 |
| 13.5.4 Benoeming dualistisch onafhankelijk bestuurder | 329 | 17. KLOKKENLUIDERSREGELING | 603 |
| 13.5.5 Benoeming gemengd onafhankelijk bestuurder | 332 | 18. INTEGRAAL RISICOMANAGEMENT | 607 |
| 13.6 Ontslag | 336 | 19. VERANTWOORD BELEGGEN | 623 |
| 13.6.1 Ontslag dualistisch paritair bestuurder | 336 | 20. UITVOERING, UITBESTEDING EN KOSTEN | 631 |
| 13.6.2 Ontslag omgekeerd gemengd paritair bestuurder | 338 | 21. ROL ACCOUNTANT EN ACTUARIS | 643 |
| 13.6.3 Ontslag gemengd paritair bestuurder | 341 | 22. COMMUNICATIE EN TRANSPARANTIE | 647 |
| 13.6.4 Ontslag dualistisch onafhankelijk bestuurder | 344 | 23. KLACHTEN EN GESCHILLEN | 655 |
| 13.6.5 Ontslag gemengd onafhankelijk bestuurder | 347 | 24. IORP II – SLEUTELFUNCTIES, TOEZICHT, PENSIOENBEWAARDER EN STRESSTEST | 661 |
| 13.7 Taken & bevoegdheden | 351 | | |
| 13.7.1 Taken en bevoegdheden dualistisch paritair bestuurder | 351 | | |
| 13.7.2 Taken en bevoegdheden omgekeerd gemengd paritair bestuurder | 364 | | |
| 13.7.3 Taken en bevoegdheden gemengd paritair bestuurder | 383 | | |
| 13.7.4 Taken en bevoegdheden dualistisch onafhankelijk bestuurder | 400 | | |
| 13.7.5 Taken en bevoegdheden gemengd onafhankelijk bestuurder | 414 | | |

| | |
|--|------------|
| 25. BESCHERMING VAN LEDEN VAN FONDSORGANEN | 693 |
| 26. BEROEPSPENSIOENFONDSEN | 699 |
| 27. OVER SWALEF | 721 |
| 28. HOE NU VERDER? | 723 |
| BIJLAGEN | 725 |
| Relevante artikelen Pensioenwet governance | 725 |
| Lijst met aan te bevelen literatuur om te raadplegen i.v.m. governance | 727 |

UITGEBREIDE INHOUDSOPGAVE

| | |
|--|-----------|
| DANKWOORD BIJ DE TWEDE VOLLEDIG HERZIENE DRUK 2019 | 5 |
| DANKWOORD BIJ DE EERSTE EDITIE 2015 | 9 |
| VERKORTE INHOUDSOPGAVE | 11 |
| UITGEBREIDE INHOUDSOPGAVE | 15 |
| VOORWOORD BIJ DE TWEDE VOLLEDIG HERZIENE DRUK 2019 | 33 |
| VOORWOORD BIJ DE EERSTE EDITIE 2015 | 37 |
| LEESWIJZER | 41 |
| OVERZICHT VERWERKTE WET- EN REGELGEVING | 45 |
| BEGRIPPENLIJST | 55 |
| 1. ALGEMENE INLEIDING | 59 |
| 2. MELDINGSPLICHT EN VERGUNNING OPRICHTING PENSIOENFONDSEN | 63 |
| Pensioenwet | 63 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 64 |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 64 |
| Code Pensioenfondsen | 66 |
| Eerste Kamer | 66 |
| Tweede Kamer | 68 |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 72 |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 72 |
| 3. DOELSTELLINGEN, UITGANGSPUNTEN EN OPRACHTAANVAARDING | 75 |
| Pensioenwet | 75 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 75 |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 76 |
| Code pensioenfondsen | 76 |

| | |
|--|------------|
| Eerste Kamer | 76 |
| Tweede Kamer | 78 |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 84 |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 86 |
| 4. CHECKS AND BALANCES | 89 |
| Pensioenwet | 89 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 89 |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 90 |
| Code Pensioenfondsen | 90 |
| Eerste Kamer | 91 |
| Tweede Kamer | 91 |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 97 |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 97 |
| 5. ROL WERKGEVER | 99 |
| Pensioenwet | 99 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 99 |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 99 |
| Code Pensioenfondsen | 99 |
| Eerste Kamer | 99 |
| Tweede Kamer | 100 |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 105 |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 105 |
| 6. STATUTEN | 107 |
| Pensioenwet | 107 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 112 |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 112 |
| Code Pensioenfondsen | 112 |
| Eerste Kamer | 112 |
| Tweede Kamer | 115 |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 120 |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 120 |

| | |
|--|------------|
| 7. OP TE STELLEN DOCUMENTEN | 123 |
| Pensioenwet | 123 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 123 |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 123 |
| Code Pensioenfondsen | 123 |
| Eerste Kamer | 123 |
| Tweede Kamer | 123 |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 123 |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 124 |
| 8. DIVERSITEIT | 127 |
| Pensioenwet | 127 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 127 |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 127 |
| Code Pensioenfondsen | 127 |
| Eerste Kamer | 129 |
| Tweede Kamer | 131 |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 137 |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 137 |
| 9. GESCHIKTHEID EN BETROUWBAARHEID | 139 |
| Pensioenwet | 139 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 140 |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 140 |
| Code Pensioenfondsen | 143 |
| Eerste Kamer | 145 |
| Tweede Kamer | 147 |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 154 |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 157 |
| 10. TIJDSBESLAG | 161 |
| Pensioenwet | 161 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 161 |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 161 |
| Code Pensioenfondsen | 162 |
| Eerste Kamer | 162 |

| | | | |
|---|------------|--|------------|
| Tweede Kamer | 163 | Tweede Kamer | 214 |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 165 | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 230 |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 169 | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 230 |
| 11. BEHEERST BELONINGSBELEID | 171 | 13.4 Samenstelling | 233 |
| Pensioenwet | 171 | 13.4.1 Samenstelling dualistisch paritair bestuur | 233 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 174 | Pensioenwet | 233 |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 175 | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 235 |
| Code Pensioenfondsen | 176 | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 235 |
| Eerste Kamer | 178 | Code Pensioenfondsen | 235 |
| Tweede Kamer | 179 | Eerste Kamer | 237 |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 185 | Tweede Kamer | 243 |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 186 | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 254 |
| | | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 254 |
| 12. JAARLIJKSE EVALUATIE | 189 | 13.4.2 Samenstelling omgekeerd gemengd paritair bestuurder | 254 |
| Pensioenwet | 189 | Pensioenwet | 254 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 189 | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 257 |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 189 | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 257 |
| Code Pensioenfondsen | 189 | Code Pensioenfondsen | 257 |
| Eerste Kamer | 190 | Eerste Kamer | 260 |
| Tweede Kamer | 192 | Tweede Kamer | 262 |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 193 | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 274 |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 193 | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 274 |
| | | 13.4.3 Samenstelling gemengd paritair bestuur | 274 |
| 13. BESTUUR | 195 | Pensioenwet | 274 |
| 13.1 Evaluatie Wet versterking bestuur pensioenfondsen | 195 | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 277 |
| 13.2 Achtergrond bij het wetsvoorstel | 198 | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 277 |
| 13.2.1 Aanleiding en uitgangspunten voor de herziening van de governance en medezeggenschap van pensioenfondsen | 199 | Code Pensioenfondsen | 277 |
| 13.2.2 Hoofdelementen van het wetsvoorstel | 202 | Eerste Kamer | 279 |
| 13.2.3 Relatie met het initiatiefwetsvoorstel van Koşer Kaya en Blok | 205 | Tweede Kamer | 282 |
| 13.2.4 Gevolgen pensioenakkoord | 206 | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 293 |
| 13.3 De vijf bestuursmodellen | 209 | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 293 |
| Pensioenwet | 209 | 13.4.4 Samenstelling dualistisch onafhankelijk bestuur | 293 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 209 | Pensioenwet | 293 |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 209 | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 293 |
| Code Pensioenfondsen | 209 | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 293 |
| Eerste Kamer | 209 | | |

| | |
|--|------------|
| Code Pensioenfondsen | 293 |
| Eerste Kamer | 296 |
| Tweede Kamer | 298 |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 300 |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 300 |
| 13.4.5 Samenstelling gemengd onafhankelijk bestuur | 301 |
| Pensioenwet | 300 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen - | 302 |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 302 |
| Code Pensioenfondsen | 302 |
| Eerste Kamer | 304 |
| Tweede Kamer | 307 |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 309 |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 309 |
| 13.5. Benoeming | 310 |
| 13.5.1 Benoeming dualistisch paritair bestuurder | 310 |
| Pensioenwet | 310 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 311 |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 311 |
| Code Pensioenfondsen | 311 |
| Eerste Kamer | 313 |
| Tweede Kamer | 313 |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 315 |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 315 |
| 13.5.2 Benoeming omgekeerd gemengd paritair bestuurder | 315 |
| Pensioenwet | 315 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 318 |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 318 |
| Code Pensioenfondsen | 318 |
| Eerste Kamer | 319 |
| Tweede Kamer | 320 |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 322 |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 322 |
| 13.5.3 Benoeming gemengd paritair bestuurder | 322 |
| Pensioenwet | 322 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 324 |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte | |

| | |
|--|------------|
| beroepspensioenregeling | 324 |
| Code Pensioenfondsen | 324 |
| Eerste Kamer | 325 |
| Tweede Kamer | 326 |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 329 |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 329 |
| 13.5.4 Benoeming dualistisch onafhankelijk bestuurder | 329 |
| Pensioenwet | 329 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 329 |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 329 |
| Code Pensioenfondsen | 330 |
| Eerste Kamer | 331 |
| Tweede Kamer | 332 |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 332 |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 332 |
| 13.5.5 Benoeming gemengd onafhankelijk bestuurder | 332 |
| Pensioenwet | 332 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 332 |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 332 |
| Code Pensioenfondsen | 333 |
| Eerste Kamer | 334 |
| Tweede Kamer | 335 |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 335 |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 335 |
| 13.6. Ontslag | 336 |
| 13.6.1 Ontslag dualistisch paritair bestuurder | 336 |
| Pensioenwet | 336 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 336 |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 336 |
| Code Pensioenfondsen | 336 |
| Eerste Kamer | 337 |
| Tweede Kamer | 338 |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 338 |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 338 |
| 13.6.2 Ontslag omgekeerd gemengd paritair bestuurder | 338 |
| Pensioenwet | 338 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 339 |

| | | |
|--------|--|-----|
| | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 339 |
| | Code Pensioenfondsen | 339 |
| | Eerste Kamer | 340 |
| | Tweede Kamer | 341 |
| | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 341 |
| | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 341 |
| 13.6.3 | Ontslag gemengd paritair bestuurder | 341 |
| | Pensioenwet | 341 |
| | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 342 |
| | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 342 |
| | Code Pensioenfondsen | 342 |
| | Eerste Kamer | 343 |
| | Tweede Kamer | 344 |
| | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 344 |
| | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 344 |
| 13.6.4 | Ontslag dualistisch onafhankelijk bestuurder | 344 |
| | Pensioenwet | 344 |
| | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 345 |
| | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 345 |
| | Code Pensioenfondsen | 345 |
| | Eerste Kamer | 346 |
| | Tweede Kamer | 347 |
| | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 347 |
| | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 347 |
| 13.6.5 | Ontslag gemengd onafhankelijk bestuurder | 347 |
| | Pensioenwet | 347 |
| | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 348 |
| | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 348 |
| | Code Pensioenfondsen | 348 |
| | Eerste Kamer | 349 |
| | Tweede Kamer | 350 |
| | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 350 |
| | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 350 |

| | | |
|---------------------------------------|--|------------|
| 13.7. Taken & bevoegdheden | | 351 |
| 13.7.1 | Taken en bevoegdheden dualistisch paritair bestuurder | 351 |
| | Pensioenwet | 351 |
| | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 352 |
| | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 352 |
| | Code Pensioenfondsen | 353 |
| | Eerste Kamer | 360 |
| | Tweede Kamer | 360 |
| | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 362 |
| | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 362 |
| 13.7.2 | Taken en bevoegdheden omgekeerd gemengd paritair bestuurder | 364 |
| | Pensioenwet | 364 |
| | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 367 |
| | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 367 |
| | Code Pensioenfondsen | 368 |
| | Eerste Kamer | 376 |
| | Tweede Kamer | 376 |
| | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 380 |
| | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 380 |
| 13.7.3 | Taken en bevoegdheden gemengd paritair bestuurder | 383 |
| | Pensioenwet | 383 |
| | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 386 |
| | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 386 |
| | Code Pensioenfondsen | 387 |
| | Eerste Kamer | 394 |
| | Tweede Kamer | 394 |
| | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 398 |
| | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 398 |
| 13.7.4 | Taken en bevoegdheden dualistisch onafhankelijk bestuurder | 400 |
| | Pensioenwet | 400 |
| | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 401 |
| | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 401 |
| | Code Pensioenfondsen | 402 |
| | Eerste Kamer | 409 |
| | Tweede Kamer | 411 |
| | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 412 |
| | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 412 |

| | | |
|--------|--|-----|
| 13.7.5 | Taken en bevoegdheden gemengd onafhankelijk bestuurder | 414 |
| | Pensioenwet | 414 |
| | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 418 |
| | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 418 |
| | Code Pensioenfondsen | 418 |
| | Eerste Kamer | 426 |
| | Tweede Kamer | 427 |
| | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 430 |
| | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 430 |

14. INTERN TOEZICHT

435

14.1 Raad van toezicht

435

| | | |
|--------|--|-----|
| 14.1.1 | Samenstelling | 435 |
| | Pensioenwet | 435 |
| | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 437 |
| | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 437 |
| | Code Pensioenfondsen | 437 |
| | Eerste Kamer | 438 |
| | Tweede Kamer | 444 |
| | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 453 |
| | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 453 |
| 14.1.2 | Benoeming | 453 |
| | Pensioenwet | 453 |
| | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 454 |
| | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 454 |
| | Code Pensioenfondsen | 454 |
| | Eerste Kamer | 455 |
| | Tweede Kamer | 456 |
| | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 458 |
| | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 458 |
| 14.1.3 | Ontslag | 458 |
| | Pensioenwet | 458 |
| | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 459 |
| | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 459 |

| | | |
|--------|--|-----|
| | Code Pensioenfondsen | 459 |
| | Eerste Kamer | 460 |
| | Tweede Kamer | 461 |
| | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 461 |
| | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 461 |
| 14.1.4 | Taken en bevoegdheden | 462 |
| | Pensioenwet | 462 |
| | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 463 |
| | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 463 |
| | Code Pensioenfondsen | 463 |
| | Eerste Kamer | 465 |
| | Tweede Kamer | 466 |
| | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 478 |
| | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 478 |

14.2 Visitatiecommissie

480

| | | |
|--------|--|-----|
| 14.2.1 | Samenstelling | 480 |
| | Pensioenwet | 479 |
| | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 482 |
| | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 482 |
| | Code Pensioenfondsen | 482 |
| | Eerste Kamer | 483 |
| | Tweede Kamer | 484 |
| | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 489 |
| | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 489 |
| 14.2.2 | Benoeming | 490 |
| | Pensioenwet | 490 |
| | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 490 |
| | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 490 |
| | Code Pensioenfondsen | 490 |
| | Eerste Kamer | 491 |
| | Tweede Kamer | 492 |
| | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 492 |
| | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 492 |
| 14.2.3 | Ontslag | 492 |
| | Pensioenwet | 492 |
| | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 493 |

| | | |
|--------|--|-----|
| | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 493 |
| | Code Pensioenfondsen | 493 |
| | Eerste Kamer | 494 |
| | Tweede Kamer | 494 |
| | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 494 |
| | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 494 |
| 14.2.4 | Taken en bevoegdheden | 495 |
| | Pensioenwet | 495 |
| | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 496 |
| | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 496 |
| | Code Pensioenfondsen | 496 |
| | Eerste Kamer | 497 |
| | Tweede Kamer | 497 |
| | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 500 |
| | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 500 |

15. MEDEZEGGENSCHAP EN VERANTWOORDING

503

15.1 Verantwoordingsorgaan

503

| | | |
|--------|--|-----|
| 15.1.1 | Samenstelling | 503 |
| | Pensioenwet | 503 |
| | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 504 |
| | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 505 |
| | Code Pensioenfondsen | 505 |
| | Eerste Kamer | 506 |
| | Tweede Kamer | 508 |
| | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 520 |
| | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 520 |
| 15.1.2 | Benoeming | 520 |
| | Pensioenwet | 520 |
| | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 522 |
| | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 522 |
| | Code Pensioenfondsen | 522 |
| | Eerste Kamer | 523 |
| | Tweede Kamer | 523 |
| | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 525 |
| | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 525 |

| | | |
|--------|--|-----|
| 15.1.3 | Ontslag | 525 |
| | Pensioenwet | 525 |
| | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 525 |
| | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 525 |
| | Code Pensioenfondsen | 526 |
| | Eerste Kamer | 527 |
| | Tweede Kamer | 527 |
| | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 527 |
| | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 527 |
| 15.1.4 | Taken en bevoegdheden | 527 |
| | Pensioenwet | 527 |
| | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 529 |
| | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 529 |
| | Code Pensioenfondsen | 530 |
| | Eerste Kamer | 531 |
| | Tweede Kamer | 532 |
| | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 547 |
| | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 547 |

15.2 Belanghebbendenorgaan

547

| | | |
|--------|--|-----|
| 15.2.1 | Samenstelling | 547 |
| | Pensioenwet | 548 |
| | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 550 |
| | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 550 |
| | Code Pensioenfondsen | 550 |
| | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 552 |
| | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 552 |
| | Eerste Kamer | 552 |
| | Tweede Kamer | 553 |
| | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 559 |
| | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 559 |
| 15.2.2 | Benoeming | 559 |
| | Pensioenwet | 559 |
| | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 560 |
| | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 560 |

| | |
|--|------------|
| Code Pensioenfondsen | 560 |
| Eerste Kamer | 560 |
| Tweede Kamer | 560 |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 562 |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 562 |
| 15.2.3 Ontslag | 562 |
| Pensioenwet | 562 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 562 |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 562 |
| Code Pensioenfondsen | 562 |
| Eerste Kamer | 563 |
| Tweede Kamer | 563 |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 563 |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 563 |
| 15.2.4 Taken en bevoegdheden | 563 |
| Pensioenwet | 563 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 566 |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 566 |
| Code Pensioenfondsen | 567 |
| Eerste Kamer | 569 |
| Tweede Kamer | 570 |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 587 |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 587 |
| 16. MELDING DISFUNCTIONEREN EN ONREGELMATIGHEDEN | 589 |
| Pensioenwet | 589 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 592 |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 592 |
| Code Pensioenfondsen | 592 |
| Eerste Kamer | 593 |
| Tweede Kamer | 593 |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 598 |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 598 |
| 17. KLOKKENLUIDERSREGELING | 603 |
| Pensioenwet | 603 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 603 |

| | |
|--|-----|
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 603 |
| Code Pensioenfondsen | 603 |
| Eerste Kamer | 604 |
| Tweede Kamer | 604 |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 604 |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 604 |

18. INTEGRAAL RISICOMANAGEMENT **607**

| | |
|--|-----|
| Pensioenwet | 607 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 607 |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 611 |
| Code Pensioenfondsen | 612 |
| Eerste Kamer | 612 |
| Tweede Kamer | 612 |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 621 |

19. VERANTWOORD BELEGGEN **623**

| | |
|--|-----|
| Pensioenwet | 623 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 625 |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 625 |
| Code Pensioenfondsen | 626 |
| Eerste Kamer | 626 |
| Tweede Kamer | 626 |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 628 |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 628 |

20. UITVOERING, UITBESTEDING EN KOSTEN **631**

| | |
|---|-----|
| Pensioenwet | 631 |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 631 |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 631 |
| Code Pensioenfondsen | 633 |
| Eerste Kamer | 636 |
| Tweede Kamer | 636 |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen en toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 642 |

| | | | |
|--|------------|---|------------|
| 21. ROL ACCOUNTANT EN ACTUARIS | 645 | | |
| Pensioenwet | 645 | | |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 645 | | |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 645 | | |
| Code Pensioenfondsen | 645 | | |
| Eerste Kamer | 646 | | |
| Tweede Kamer | 646 | | |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 647 | | |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 647 | | |
| 22. COMMUNICATIE EN TRANSPARANTIE | 649 | | |
| Pensioenwet | 649 | | |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 651 | | |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 651 | | |
| Code Pensioenfondsen | 652 | | |
| Eerste Kamer | 652 | | |
| Tweede Kamer | 653 | | |
| Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 655 | | |
| Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 655 | | |
| 23. KLACHTEN EN GESCHILLEN | 657 | | |
| Pensioenwet | 657 | | |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 659 | | |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 659 | | |
| Code Pensioenfondsen | 659 | | |
| Eerste Kamer | 660 | | |
| Tweede Kamer | 660 | | |
| 24. IORP II SLEUTELFUNCTIES, TOEZICHT, PENSIOENBEWAARDER EN STRESSTEST | 663 | | |
| Inleiding | 663 | | |
| Pensioenwet | 664 | | |
| Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 666 | | |
| Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 668 | | |
| Code Pensioenfondsen | 668 | | |
| | | Eerste Kamer | 668 |
| | | Tweede Kamer | 670 |
| | | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen en Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 683 |
| | | 25. BESCHERMING VAN LEDEN VAN FONDSORGANEN | 693 |
| | | Pensioenwet | 693 |
| | | Code Pensioenfondsen | 694 |
| | | Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 694 |
| | | Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 694 |
| | | Eerste Kamer | 694 |
| | | Tweede Kamer | 694 |
| | | Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen | 696 |
| | | Toelichting Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling | 696 |
| | | 26. BEROEPSPENSIOENFONDSEN | 699 |
| | | 27. OVER SWALEF | 721 |
| | | 28. HOE NU VERDER? | 723 |
| | | BIJLAGEN | 725 |
| | | Relevante artikelen Pensioenwet governance | 725 |
| | | Lijst met aan te bevelen literatuur om te raadplegen i.v.m. governance | 727 |

VOORWOORD BIJ DE TWEDE GEHEEL HERZIENE DRUK 2019

Het eerste lustrum van de wet versterking bestuur pensioenfondsen is een feit. De maatregelen die de wet bracht - nieuwe bestuursmodellen, stroomlijning van taken en verantwoordelijkheden, versterking van het intern toezicht - hebben in de praktijk hun beslag gekregen. Daarmee is het karwei niet af: een goede governance vergt voortdurende en onverminderde aandacht van alle betrokkenen. Dat geldt voor alle financiële instellingen, maar voor pensioenfondsen in het bijzonder.

Specifiek voor pensioenfondsbestuurders geldt de wettelijke opdracht om zich bij hun taakvervulling te richten naar de belangen van alle betrokkenen, en ervoor te zorgen dat zij zich op evenwichtige wijze vertegenwoordigd kunnen voelen. Dit wettelijk vereiste appelleert niet alleen aan formele aspecten zoals de organisatiestructuur van een fonds, maar ook aan de mindset van individuele pensioenfondsbestuurders. Voorwaar geen eenvoudige opdracht. DNB juicht dan ook de aandacht die de wetgever heeft voor het versterken van de governance van pensioenfondsen toe.

Uit de evaluatie van de wet blijkt dat fondsen de afgelopen jaren behoorlijk in beweging zijn gekomen. De eerste jaren na de introductie van de wet stonden vooral in het teken van het voldoen aan de nieuwe wetgeving, maar gaandeweg zijn zij steeds meer de opties voor verdergaande professionalisering aan het verkennen.

De recente implementatie van de IORP II richtlijn in de Nederlandse wetgeving gaat daar naar verwachting bij helpen. IORP II past in het proces van professionalisering van de pensioensector en onderstreept dat de versterking van de governance van pensioenfondsen niet stil staat. Pensioenfondsen moeten sleutelfuncties inrichten voor risicobeheer, interne audit en de actuariële functie. Daarmee worden fondsen automatisch opnieuw uitgenodigd de interne organisatie onder de loep te nemen en een verdere stap te zetten. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij de fondsen – en premiepensioeninstellingen – zelf. DNB ziet dat veel instellingen de sleutelfuncties zeer doordacht in hun organisaties inrichten, en daarmee de kans grijpen om via de implementatie van IORP II hun governance naar een hoger plan te tillen. Een goede functiescheiding, het versterken van kennis en kunde, en het verankeren van sleutelfuncties in de organisatie zijn daarbij van essentieel belang.

Dit naslagwerk bevat een geactualiseerde weergave van de wettelijke bepalingen en de parlementaire geschiedenis van de wetgeving op het terrein van pensioenfondsgovernance, en van de normen uit de – in 2018 herziene – Code Pensioenfondsen. Daarmee biedt dit boek een handzaam overzicht van alle wettelijke eisen plus de afwegingen die de wetgever heeft gemaakt bij het realiseren daarvan.

drs. Else Bos

Directeur

De Nederlandsche Bank

VOORWOORD BIJ DE EERSTE DRUK 2015

De Wet versterking pensioenbestuur.

Zelden hebben we een wet gezien waarin de titel zo duidelijk het doel van de wet omschreef: de Wet versterking bestuur pensioenfondsen. Toch hebt u een boek van bijna 400 pagina's in handen met nadere duiding over deze wet. Een echt naslagwerk.

En dat is maar goed ook. Want deze wet biedt pensioenfondsen mogelijkheden. Mogelijkheden om het meest passende bestuursmodel te kiezen. Mogelijkheden om het interne toezicht te versterken. En mogelijkheden om missie, visie en de daarbij horende bestuursinrichting van het pensioenfonds goed vast te stellen. Daarbij past overigens om periodiek met elkaar bewust en onderbouwd te evalueren of het gekozen bestuursmodel nog wel past bij het pensioenfonds. En wellicht van richting te veranderen.

Het resultaat van de wet mag er zijn. Met vijf verschillende bestuursmodellen en diverse vormen van intern toezicht en medezeggenschap kan een pensioenfonds de governance nu meer op maat maken. Want in plaats van een keurslijf van vijf modellen, kunt u de modellen ook zien als mogelijkheden om uw pensioenfonds in te richten op de manier die past bij de doelstellingen van uw fonds en bij uw lange termijn strategie.

Met deze wet wordt niet alleen het bestuursmodel versterkt, maar het bestuur zelf wordt ook versterkt. Rol- en taakverdeling tussen de verschillende organen en de belangrijkste externe stakeholders worden duidelijker, zodat het bestuur duidelijkheid heeft over zijn taak en zijn verantwoordelijkheden. En dat is zorgen voor een pensioen conform de verwachtingen van de deelnemer.

Dit boek, vol wetsgeschiedenis, ademt de geest van de wet. Het laat zien wat voor politici de afwegingen waren om tot deze wet te komen. Leest u deze geschiedenis dan ook door, zodat u ziet dat deze wet pensioenfondsen veel meer mogelijkheden biedt dan op het eerste gezicht zou lijken.

Een boek dat het voor het bestuur, het intern toezicht en de medezeggenschap gemakkelijker maakt om het precies te weten.

Een goede governance is een belangrijke voorwaarde voor effectieve, evenwichtige en transparante besluitvorming. Een weldoordachte en goed ingerichte governance is ook een belangrijke stap, zo zijn wij stellig overtuigd, naar het herstel van vertrouwen.

mr. Monica Swalef

Pensioenjurist

drs. Linda J. Hobbelt RA

Afdelingshoofd Toezicht Middelgrote Pensioenfondsen

De Nederlandsche Bank

LEESWIJZER

Inleiding

Voor u ligt de tweede geheel herziene druk van het boek *Wet versterking bestuur pensioenfondsen – voor als je het precies wilt weten*. In dit boek hebben wij net als in de eerste druk in 2015 gekozen voor de thematische behandeling van de Wet versterking bestuur pensioenfondsen inclusief lagere wetgeving alsmede de Code Pensioenfondsen 2018, de IORP II wetgeving die per 13 januari 2019 in de Pensioenwet is geïmplementeerd, de Wet algemeen pensioenfonds, de Verzamelwet pensioenen 2017 en de Verzamelwet pensioenen 2019.

Wij behandelen de wetgeving niet artikelsgewijs.

Doel van het boek

Het voornaamste doel van dit boek is om iedere belangstellende in staat te stellen achtergrondinformatie te vinden over een bepaald onderwerp omtrent de governance van pensioenfondsen. De pensioenwetgeving verandert razendsnel waardoor het nodig is om deze veranderingen duidelijk in kaart te brengen. De bedoeling van de wetgever bij wetgeving is namelijk ontzettend belangrijk voor de interpretatie. Het doel van dit boek is dan ook inzicht te geven in de aard van de wijzigingen. Dat kan, naar onze mening, alleen als het boek per thema of onderwerp is ingedeeld met informatie over de parlementaire behandeling van dat onderwerp. Dit werkt in de praktijk het beste.

Opzet boek

Per onderwerp worden eerst de artikelen in de Pensioenwet weergegeven, daarna de artikelen in de diverse Besluiten welke samenhangen met de Pensioenwet en vervolgens de artikelen in de Code Pensioenfondsen 2018. De parlementaire geschiedenis wordt daarna van nieuw naar oud weergegeven, daarom treft u eerst de parlementaire stukken van de Eerste Kamer en als laatste de parlementaire stukken van de Tweede Kamer. Daar achter volgt de toelichting op de Besluiten. Dat ziet er dus als volgt uit:

- Pensioenwet
- Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen
- Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling

- Code Pensioenfondsen
- Eerste Kamer
- Tweede Kamer
- Toelichting Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen
- Toelichting Uitvoering Pensioenwet

Het enige hoofdstuk waar bovenstaande volgorde afwijkt, is hoofdstuk 24, over IORP II. Daar is de toelichting van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen en het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling gecombineerd, omdat het ook in de parlementaire geschiedenis zo behandeld wordt.

De artikelen uit wetgeving en besluiten die voor een thema relevant zijn, zijn vet gedrukt.

Alle teksten in dit boek komen uit de wetgeving, lagere wetgeving en de wetsgeschiedenis. Wij hebben hier niets aan veranderd. Amendementen die niet zijn aangenomen, zijn niet opgenomen.

Relevante passages uit de parlementaire behandeling zijn toegevoegd aan de onderwerpen waarop zij betrekking hebben. Naar onze mening is het heel efficiënt om zo een overzicht te krijgen wat er over elk onderwerp tijdens de totstandkoming is gezegd en wat de bedoeling van de wetgever is geweest. Onder de onderwerpen is naar chronologische volgorde alle parlementaire geschiedenis verwerkt.

Inhoudsopgave

De inhoudsopgave van dit boek treft u voorin het boek en is extra uitgebreid van opzet. Deze inhoudsopgave is heel relevant, omdat u door deze door te nemen snel overzicht krijgt in de structuur van het boek. Hoofdstuk 1 tot en met 12, en hoofdstuk 16 tot en met 25 zijn voor alle bestuursmodellen relevant. Hoofdstuk 13 behandelt de diverse bestuursmodellen, hoofdstuk 14 behandelt het intern toezicht, hoofdstuk 15 behandelt de medezeggenschap en verantwoording. Hoofdstuk 26 gaat over beroepspensioenfondsen. In hoofdstuk 27 leest u over Swalef, en in hoofdstuk 28 over hoe nu verder.

Bronnen

De bron, inclusief paginanummer, staat onder elk stuk. De bronnen zijn zo weergegeven dat ze online gemakkelijk te vinden zijn. Ter verduidelijking volgt hier een lijst met de verwerkte wetten met nummer. Via www.eerstekamer.nl zijn deze wetten tezamen met de algehele parlementaire geschiedenis terug te vinden.

- Verzamelwet pensioenen 2019 - 35 015
- IORP II - 34 934
- Verzamelwet pensioenen 2017 - 34 674
- Wet algemeen pensioenfonds - 34 117
- Wet versterking bestuur pensioenfondsen - 33 182

Wij willen u er graag op attenderen dat op www.wetten.overheid.nl altijd de meest actuele artikelen kunnen worden geraadpleegd van de in dit boek gebruikte wetten en besluiten.

Snel een specifiek onderwerp vinden? Volg dan de volgende stappen.

Zoekt u een specifiek onderwerp? Ga dan altijd eerst naar de inhoudsopgave, zoek daar het relevante onderwerp en ga direct door naar de pagina waar dat onderwerp start. Vanaf daar kunt u alles vinden over dat specifieke onderwerp.

OVERZICHT VERWERKTE WET- EN REGELGEVING

Wetten

Pensioenwet

Wet van 19 december 2018 tot wijziging van de Pensioenwet, de Wet verplichte beroepspensioenregeling en de Wet op het financieel toezicht in verband met de implementatie van Richtlijn 2016/2341/EU van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 betreffende de werkzaamheden van en het toezicht op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (IORP II)
Staatsblad 2018, 515

Pensioenwet

Wet van 12 december 2018 tot wijziging van de Pensioenwet en enige andere wetten vanwege enkele wijzigingen met betrekking tot pensioen (Verzamelwet pensioenen 2019)
Staatsblad 2018, 476

Pensioenwet

Wet van 20 december 2017 tot wijziging van de Pensioenwet en enige andere wetten vanwege een aantal wijzigingen van pensioenwetgeving (Verzamelwet pensioenen 2017)
Staatsblad 2017, 525

Pensioenwet

Wet van 30 december 2015 tot wijziging van de Pensioenwet en enige andere wetten in verband met de invoering van een algemeen pensioenfonds.
Staatsblad 2015, 549

Pensioenwet

Wet van 10 juli 2013 tot wijziging van de Pensioenwet en enige andere wetten in verband met versterking van het bestuur bij pensioenfondsen en enige andere wijzigingen.
Staatsblad 2013, 302

Wet verplichte beroepspensioenregeling

Wet van 6 oktober 2005, houdende nieuwe regeling voor verplichte deelneming in een beroepspensioenregeling (Wet verplichte beroepspensioenregeling)

Besluiten

Besluit implementatie IORP II

Besluit van 19 december 2018 tot wijziging van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen, het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling, het Besluit bekostiging financieel toezicht 2019, het Besluit prudentiële regels Wft, het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft en het Besluit markttoegang financiële ondernemingen Wft in verband met de implementatie van Richtlijn 2016/2341/EU van 14 december 2016 betreffende de werkzaamheden van en het toezicht op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (IBPV's). (PbEU 2016, L 354) Staatsblad 2019, 516

Besluit Wet algemeen pensioenfonds

Besluit van 23 december 2015 tot wijziging van het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling, het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen en het Besluit prudentiële regels Wft vanwege de Wet algemeen pensioenfonds. Staatsblad 2016, 552

Wijziging Besluit FTK en Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling

Besluit van 17 december 2014 tot wijziging van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen en het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling in verband met de Wet aanpassing financieel toetsingskader. Staatsblad 2014, 569

Wijziging Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling en Besluit FTK

Besluit van 2 juni 2014 tot wijziging van het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling en het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen in verband met de Code Rechtstreeks verzekerde regelingen en enige andere wijzigingen. Staatsblad 2014, 198.

Besluit tot vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van het besluit 18 december 2013

Besluit van 18 december 2013 tot vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van het Besluit van 18 december 2013 tot wijziging van het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling en het Handelsregisterbesluit 2008 in verband met de Wet versterking bestuur pensioenfondsen en enige andere wijzigingen (Stb. 581) Staatsblad 2013, 582.

Wijziging Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling

Besluit van 18 december 2013 tot wijziging van het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling en het Handelsregisterbesluit 2008 in verband met de Wet versterking bestuur pensioenfondsen en enige andere wijzigingen Staatsblad 2013, 581.

Besluit tot vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van de Wet versterking bestuur pensioenfondsen

Besluit van 30 juli 2013 tot vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van de Wet versterking bestuur pensioenfondsen en het Besluit van 30 juli 2013 houdende wijziging van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen en enige andere besluiten in verband met het beloningsbeleid en enige andere wijzigingen (Stb. 329). Staatsblad 2013, 330.

Wijziging Besluit FTK en Besluit uitvoering Pensioenwet

Besluit van 30 juli 2013, houdende wijziging van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen en enige andere besluiten in verband met het beloningsbeleid en enige andere wijzigingen (Pensioenwet) Staatsblad 2013, 329.

Regelingen

Code Pensioenfondsen

Oktober 2018

Parlementaire behandeling Eerste Kamer

Memorie van antwoord IORP II

Memorie van antwoord, Eerste Kamer, vergaderjaar 2018-2019, 7 december 2018, 34 934 nr. F.

Nadere memorie van antwoord Verzamelwet pensioenen 2017

Nadere memorie van antwoord, Eerste Kamer, vergaderjaar 2017-2018, 34 674 , 23 oktober 2017, nr. E

Memorie van antwoord Verzamelwet pensioenen 2017

Memorie van antwoord, Eerste Kamer, vergaderjaar 2017-2018, 34 674 , 23 oktober 2017, nr. C

Nota naar aanleiding van het verslag Wet algemeen pensioenfonds

Nota naar aanleiding van het verslag, Eerste Kamer, vergaderjaar 2015-2016, 18 december 2015, 34 117, G.

Memorie van antwoord Wet algemeen pensioenfonds

Memorie van antwoord, Eerste Kamer, vergaderjaar 2015-2016, 34 117, nr. E.

Brief van de staatssecretaris van sociale zaken en werkgelegenheid Wvbp

Brief van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid met antwoorden op tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel door het Lid Backer gestelde vragen, Eerste Kamer, vergaderjaar 2012-2013, 12 juli 2013, 33 182, nr. G

Nota naar aanleiding van het verslag Wvbp

Nota naar aanleiding van het verslag, Eerste Kamer, vergaderjaar 2012-2013, 8 juli 2013, 33 182, nr. F.

Memorie van antwoord Wvbp

Memorie van antwoord, Eerste Kamer, vergaderjaar 2012-2013, 1 juli 2013, 33 182, nr. D.

Voorlopig verslag Wvbp

Voorlopig verslag van de vaste commissie van sociale zaken en werkgelegenheid, Eerste Kamer, vergaderjaar 2012-2013, 27 juni 2013, 33 182, nr. C.

Brief van de staatssecretaris van sociale zaken en werkgelegenheid Wvbp

Brief van de staatssecretaris van sociale zaken en werkgelegenheid, blz. 2, Eerste Kamer, vergaderjaar 2012-2013, 17 juni 2013, 33 182, nr. B.

Parlementaire behandeling Tweede Kamer

Nader gewijzigd amendement Verzamelwet pensioenen 2019

Nader gewijzigd amendement van het lid Omtzigt ter vervanging van dat gedrukt onder nr. 8, Tweede Kamer, vergaderjaar 2018-2019, 16 oktober 2018, 35 015, nr. 10.

Brief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid IORP II

Brief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Tweede Kamer, vergaderjaar 2018-2019, 8 oktober 2018, 34 934, nr. 16.

Nota naar aanleiding van het verslag IORP II

Nota naar aanleiding van het verslag, Tweede Kamer, vergaderjaar 2017-2019, 15 juni 2018, 34 934, nr. 6.

Memorie van toelichting IORP II

Memorie van toelichting, Tweede Kamer, vergaderjaar 2017-2018, 12 april 2018, 33 182, nr. 3.

Nota naar aanleiding van het verslag Verzamelwet pensioenen 2017

Nota naar aanleiding van het verslag, Tweede Kamer, vergaderjaar 2016-2017, 15 mei 2017, 34 674, nr. 6.

Memorie van toelichting Verzamelwet pensioenen 2017

Memorie van toelichting, Tweede Kamer, vergaderjaar 2016-2017, 1 februari 2017, 34 674 nr. 3.

Nota naar aanleiding van het nader verslag Wet algemeen pensioenfonds

Nota naar aanleiding van het nader verslag, Tweede Kamer, vergaderjaar 2014-2015, 5 juni 2015, 34 117, nr. 13.

Nota naar aanleiding van het verslag Wet algemeen pensioenfonds

Nota naar aanleiding van het verslag, Tweede Kamer, vergaderjaar 2014-2015, 6 mei 2015, 34 117, nr. 9.

Memorie van toelichting Wet algemeen pensioenfonds

Memorie van toelichting, Tweede Kamer, vergaderjaar 2014-2015, 18 december 2014, 34 117, nr. 3.

Brief van de staatssecretaris van sociale zaken en werkgelegenheid Wvbp

Brief van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 18 februari 2014, 33 182, nr. 55.

Memorie van toelichting Wet Werk en Zekerheid

Memorie van toelichting, Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 29 november 2013, 33 818, nr. 3.

Brief van de staatssecretaris van sociale zaken en werkgelegenheid Wvbp

Brief van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid betreft bevoegdheden raad van toezicht bij disfunctioneren bestuur, Tweede Kamer, vergaderjaar 2012-2013, 25 november 2013, 33 182.

Eindstemming wetsvoorstel Wvbp

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer, Aangenomen amendementen, Tweede Kamer, vergaderjaar 2012-2013, 29 mei 2013, 33 182.

Brief van de staatssecretaris van sociale zaken en werkgelegenheid Wvbp

Brief van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid betreft verdieping van een aantal onderwerpen en reactie op amendementen bij het Wetsvoorstel versterking bestuur pensioenfonds, Tweede Kamer, vergaderjaar 2012-2013, 21 mei 2013, 33 182, nr. 46.

Derde nota van wijziging Wvbp

Derde nota van wijziging, Tweede Kamer, vergaderjaar 2012-2013, 29 maart 2013, 33 182, nr. 15.

Nota naar aanleiding van het nader verslag Wvbp

Nota naar aanleiding van het nader verslag, Tweede Kamer, vergaderjaar 2012-2013, 29 maart 2013, 33 182, nr. 14.

Tweede nota van wijziging Wvbp

Tweede nota van wijziging, Tweede Kamer, vergaderjaar 2012-2013, 27 december 2012, 33 182, nr. 12.

Nota van wijziging Wvbp

Nota van wijziging, Tweede Kamer, vergaderjaar 2012-2013, 27 december 2012, 33 182, nr. 11.

Nota naar aanleiding van het verslag Wvbp

Nota naar aanleiding van het verslag, Tweede Kamer, vergaderjaar 2011-2012, 26 juni 2012, 33 182, nr. 8.

Advies Raad van State en nader rapport Wvbp

Advies Raad van State en nader rapport, Tweede Kamer, vergaderjaar 2011-2012, 25 januari en 17 februari 2012, 33 182, nr. 4.

Memorie van Toelichting Wvbp

Memorie van toelichting, Tweede Kamer, vergaderjaar 2011-2012, 22 februari 2012, 33 182, nr. 3.

Memorie van Toelichting Pensioenwet

Memorie van toelichting, Tweede Kamer, vergaderjaar 2005-2006, 28 december 2005, 30 413, nr. 3.

AFKORTINGENLIJST

| | |
|------|---|
| ABTN | Actuariële en Bedrijfstechnische Nota |
| AFM | Autoriteit Financiële Markten |
| APF | Algemeen Pensioenfonds |
| AVG | Algemene verordening gegevensbescherming |
| BO | Belanghebbendenorgaan |
| BPF | Bedrijfstakpensioenfonds |
| DNB | De Nederlandsche Bank |
| EK | Eerste Kamer |
| IBP | Instelling voor bedrijfspensioenvoorziening |
| OPF | Ondernemingspensioenfonds |
| PFG | Pension Fund Governance |
| ppi | Premiepensioeninstelling |
| PUO | Pensioenuitvoeringsorganisatie |
| PW | Pensioenwet |
| TK | Tweede Kamer |
| VO | Verantwoordingsorgaan |
| WNT | Wet Normering Topinkomens |

BEGRIPPENLIJST¹

Algemeen pensioenfonds: een pensioenfonds dat een of meerdere pensioenregelingen of beroepspensioenregelingen als bedoeld in artikel 1 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling uitvoert en daarvoor een afgescheiden vermogen aanhoudt per collectiviteitkring.

Bedrijfstakpensioenfonds: een pensioenfonds ten behoeve van een of meer bedrijfstakken of delen van een bedrijfstak.

Collectiviteitkring: een of meerdere pensioenregelingen of beroepspensioenregelingen als bedoeld in artikel 1 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling waarvoor een algemeen pensioenfonds een afgescheiden vermogen aanhoudt.

Deelnemer: de werknemer of gewezen werknemer die op grond van een pensioenovereenkomst pensioenaanspraken verwerft jegens een pensioenuitvoerder.

Dekkingsgraad: de verhouding tussen het vermogen inzake de bij een pensioenfonds ondergebrachte pensioenregeling of pensioenregelingen en de technische voorzieningen van een pensioenfonds.

Ondernemingspensioenfonds: een pensioenfonds verbonden aan een onderneming of een groep.

Ondernemingsraad: de ondernemingsraad, bedoeld in de Wet op de ondernemingsraden.

Pensioenfonds: een stichting die niet een premiepensioeninstelling is, waarin ten behoeve van ten minste twee deelnemers, gewezen deelnemers of hun nabestaanden gelden worden of werden bijeengebracht en worden beheerd ter uitvoering van ten minste een basispensioenregeling.

¹ De definities volgen uit artikel 1 Pensioenwet.

Pensioenovereenkomst: hetgeen tussen een werkgever en een werknemer is overeengekomen betreffende pensioen.

Pensioenuitvoerder: een ondernemingspensioenfonds, een bedrijfstakpensioenfonds, een algemeen pensioenfonds, of een premiepensioeninstelling of verzekeraar die zetel heeft in Nederland.

Premiepensioeninstelling: een premiepensioeninstelling die op grond van de Wet op het financieel toezicht in Nederland het bedrijf van premiepensioeninstelling mag uitoefenen.

Verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds: een bedrijfstakpensioenfonds waarin de deelneming verplicht is gesteld als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000, artikel 21, eerste lid, van de Wet privatisering ABP en artikel 113a, eerste lid, van de Wet op het notarisambt.

Verzekeraar: een verzekeraar die op grond van de Wet op het financieel toezicht in Nederland het bedrijf van levensverzekeraar of schadeverzekeraar mag uitoefenen.

Zetel: de plaats waar een rechtspersoon volgens zijn statuten of reglementen is gevestigd of, indien het een pensioenfonds of pensioeninstelling uit een andere lidstaat betreft, de plaats waar deze volgens zijn statuten of reglementen is gevestigd en zijn hoofdbestuur heeft of, indien het een pensioeninstelling uit een andere lidstaat betreft die geen rechtspersoon is of een natuurlijke persoon betreft, de plaats waar die pensioeninstelling of persoon zijn hoofdbestuur heeft.

1

‘

Wij hopen dat dit boek ook voor u een hulpmiddel kan zijn bij uw governancevraagstukken

1 ALGEMENE INLEIDING

Hoewel wij in Nederland een goed pensioenfundament hebben, is de pensioenwetgeving voortdurend aan het veranderen. De tijden veranderen. De laatste jaren is gebleken dat de pensioenwetgeving zich aanpast aan de maatschappelijke, sociale en financiële (internationale) ontwikkelingen. Dat moet ook wel, want vooral door de financiële crisis van 2008 is gebleken dat het Nederlandse pensioenstelsel zeer gevoelig is voor schommelingen op de financiële markten, de gestegen levensverwachting en de (gedaalde) rente.

De financiële crisis leidde tot een forse daling van de dekkingsgraden van de meeste pensioenfondsen. Alle betrokkenen, deelnemers, pensioengerechtigden, slapers en werkgevers vroegen zich niet alleen terecht af wat de gevolgen zijn van de dekkingstekorten voor de pensioenuitkeringen, maar werden er ook mee geconfronteerd. Pensioenaanspraken en pensioenrechten werden voor het eerst gekort, afgestempeld. Werkgevers en werknemers werden geconfronteerd met steeds oplopende premies. Indexaties werden niet toegekend.

Dit leidde tot het ter discussie stellen van de kwaliteit van het beleggingsbeleid en het risicobeheer door bestuurders van pensioenfondsen.

Om deze serieuze problemen aan te pakken heeft het kabinet destijds onderzoek laten doen. Onder voorzitterschap van prof. dr. K.P. Goudswaard heeft de Commissie toekomstbestendigheid aanvullende pensioenregelingen onderzocht of de Nederlandse pensioenen in het huidige stelsel betaalbaar blijven. In Nederland is de gemiddelde levensverwachting rap gestegen, de rente flink gedaald, en zijn de financiële pensioenverplichtingen daardoor fors toegenomen. Het maximum aan wat men bereid is te betalen aan pensioen is in zicht gekomen.

Ook werd onder voorzitterschap van prof. dr. J.M.G. Frijns de commissie beleggingsbeleid en risicobeheer opgericht. Aan deze commissie werd verzocht aanbevelingen te doen ten aanzien van beleggingsbeleid, risicobeheer, uitvoering en goed pensioenfondsbestuur (pension fund governance).

De beide rapporten, Frijns en Goudswaard, met de onderzoeksresultaten maakten duidelijk dat het pensioenstelsel dringend aanpassing behoeft om beter om te kunnen gaan met de onzekerheden op de financiële markten en demografische veranderingen.

Wet

Dit prachtige boek 'Wet versterking bestuur pensioenfondsen' van Swalef is een absolute 'must have' voor iedereen die werkzaam is in de pensioensector. Het is voor mij duidelijk dat Swalef in dit boek veel energie heeft gestoken en het is duidelijk merkbaar dat jarenlange praktijkervaring is gecombineerd met het wettelijke en juridische. Werkelijk alles over dit thema is in dit boek beschreven op een hele overzichtelijke manier. Ik heb bewondering voor het feit dat Monica en haar team zich hiervoor hebben ingezet en ik kan iedereen die werkzaam is in de pensioensector dit boek aanraden, omdat het mijns inziens bijdraagt aan de verdere professionalisering van de pensioensector.

Sandra Smits

Partner Mens&Kennis

In 2015 is de eerste druk van het boek Wet versterking bestuur pensioenfondsen verschenen. En we kunnen nu wel stellen dat dit boek het handboek Jan soldaat is geworden voor bestuurders van pensioenfondsen. Helaas (of gelukkig) blijft de wetgeving rondom pensioenen veranderen. Ik vind het bewonderenswaardig dat Monica Swalef de handschoen weer heeft opgepakt en een nieuwe versie heeft geschreven. Hiermee helpt zij de doelgroep enorm, zoals zij dat ook doet met de Swalef Academie. Beide heel veel werk en een groot succes.

mr. Erik Bakker

Directeur BSG Pension Management B.V.

Pensioenfondsen hebben te maken met een veelheid aan wet- en regelgeving. Het is dan ook heel plezierig dat Swalef inzicht geeft in de Wet versterking bestuur pensioenfondsen, de besluiten, de Code en de daarbij horende parlementaire behandeling. Dit boek maakt het voor het bestuur, het intern toezicht en de medezeggenschap gemakkelijker om alles precies te weten. Op een voor iedereen toegankelijke manier. Inmiddels heeft de sector vier jaar ervaring kunnen opdoen met de wet. Swalef heeft de evaluatie, samen met Regioplan Beleidsonderzoek, op verzoek van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid uitgevoerd en verwerkt in deze nieuwe uitgave. Daarnaast zijn ook onder meer wijzigingen ten gevolge van IORP II en APF-wetgeving verwerkt. Een prima handboek voor wie het echt wil weten!

Peter Borgdorff

Directeur Pensioenfonds Zorg en Welzijn

Dit is een prachtig naslagwerk. Voor degene die al enige kennis heeft van de Wet versterking bestuur en nu precies wil weten wat tijdens de parlementaire behandeling is gezegd over het doel van de verschillende wetsbepalingen. En ook voor diegene die snel het overzicht wil hebben met de aanverwante wet- en regelgeving en codes die tevens relevant zijn voor de specifieke onderwerpen in de Wet versterking bestuur. Veel studieplezier!

mr. Monique van der Poel

Wetenschapper en advocaat pensioenrecht, pensioenfondsbestuurder en toezichthouder, Jonge Pensioenfondsbestuurder 2019

VERSTERKING BESTUUR PENSIOENFONDSEN

 Swalef
pensioenjuristen | academie

ISBN 978-94-92926-80-7



9 789492 926807 >